

משפט: אם T : V →<!-- → --> W {\displaystyle T:V\rightarrow W} העתקה ליניארית אז T (0) = 0 {\displaystyle T({\vec {0}}={\vec {0}}} .
משפט: יהי U , W {\displaystyle U,W} מרחבים וקטוריים מעל שדה Q {\displaystyle \mathbb {Q} } , T : V →<!-- → --> W {\displaystyle T:V\rightarrow W} העתקה, אם לכל u , v ∈<!-- ∈ --> U {\displaystyle u,v\in U} מתקיים: T (u + v) = T (u) + T (v) {\displaystyle T(u+v)=T(u)+T(v)} . אזי T {\displaystyle T} העתקה ליניארית.
משפט: אם f : V →<!-- → --> W {\displaystyle f:V\rightarrow W} , אז איננה העתקה ליניארית. תנאי זה הכרחי להעתקה ליניארית אך לא מספיק. חפד לא כוון.
הגדרה אופרטור ליניארי: יהי V {\displaystyle V} מרחב וקטורי מעל שדה F {\displaystyle F} , אופרטור לינארי מוגדר כהעתקה ליניארית T : V →<!-- → --> V {\displaystyle T:V\rightarrow V} .

גרעין ותמונה של העתקה ליניארית

הגדרה גרעינו: <p>מרחבים וקטוריים מעל שדה F {\displaystyle F} . T : V →<!-- → --> W {\displaystyle T:V\rightarrow W} העתקה ליניארית, הגרעין של T {\displaystyle T} מוגדר באופן הבא: ker ⁡<!-- ⁡ --> T = { u ∈<!-- ∈ --> V T (u) = 0 } {\displaystyle \ker T=\{u\in V T(u)=0\}} </p>
הגדרה תמונה: V , W {\displaystyle V,W} מרחבים וקטוריים מעל שדה F {\displaystyle F} . T : V →<!-- → --> W {\displaystyle T:V\rightarrow W} העתקה ליניארית, התמונה של T {\displaystyle T} מוגדר באופן הבא: Im ⁡<!-- ⁡ --> T = { w ∈<!-- ∈ --> W ∃<!-- ∃ --> u ∈<!-- ∈ --> V : T (u) = w } {\displaystyle \operatorname {Im} T=\{w\in W \exists u\in V:T(u)=w\}}
טענה: ker ⁡<!-- ⁡ --> T {\displaystyle \ker T} מוהוה תת-מרחב ב- V {\displaystyle V} .
טענה: Im ⁡<!-- ⁡ --> T {\displaystyle \operatorname {Im} T} מוהוה תת-מרחב ב- W {\displaystyle W} .
הגדרה: עבור ההעתקה הליניארית f : A →<!-- → --> B {\displaystyle f:A\rightarrow B} היא על אם: Im ⁡<!-- ⁡ --> (f) = B {\displaystyle \operatorname {Im} (f)=B}
הגדרה: עבור ההעתקה הליניארית f : A →<!-- → --> B {\displaystyle f:A\rightarrow B} היא העתקה חד חד ערכית אם: a 1 ≠<!-- ≠ --> a 2 →<!-- → --> f (a 1) ≠<!-- ≠ --> f (a 2) {\displaystyle a_{1}\neq a_{2}\rightarrow f(a_{1})\neq f(a_{2})}

ניתן גם להגדיר באופן הבא:

הגדרה: עבור ההעתקה הליניארית f : A →<!-- → --> B {\displaystyle f:A\rightarrow B} היא העתקה חד חד ערכית אם: f (a 1) = f (a 2) →<!-- → --> a 1 = a 2 {\displaystyle f(a_{1})=f(a_{2})\rightarrow a_{1}=a_{2}}
טענה: V , W {\displaystyle V,W} מרחבים וקטוריים מעל שדה F {\displaystyle F} , T : V →<!-- → --> W {\displaystyle T:V\rightarrow W} ליניארית. חח"ע אם ורק אם ker ⁡<!-- ⁡ --> T = { 0 } {\displaystyle \ker T=\{0\}} .
טענה: אם V , M {\displaystyle V,M} מרחבים וקטוריים מעל שדה F {\displaystyle F} , T : V →<!-- → --> W {\displaystyle T:V\rightarrow W} ליניארית. אז: <p> V = span ⁡<!-- ⁡ --> (v 1 , v 2 , …<!-- … -->, v n) {\displaystyle V=\operatorname {span} ({\vec {v_{1}}},{\vec {v_{2}}},...,{\vec {v_{n}}})} </p> <p>אז: Im ⁡<!-- ⁡ --> T = span ⁡<!-- ⁡ --> (T (v 1) , T (v 2) , …<!-- … -->, T (v n)) {\displaystyle \operatorname {Im} T=\operatorname {span} (T({\vec {v_{1}}}),T({\vec {v_{2}}}),...,T({\vec {v_{n}}}))} </p>

משפט: V {\displaystyle V} מרחב וקטורי ממימד סופי מעל שדה F {\displaystyle F} . B = { b 1 , b 2 , …<!-- … -->, b n } {\displaystyle B=\{{\vec {b_{1}}},{\vec {b_{2}}},...,{\vec {b_{n}}}\}} בסיס ל- V {\displaystyle V} אם ורק אם לכל w ∈<!-- ∈ --> V {\displaystyle w\in V} קיימת הצגה יחידה w = a 1 ⋅<!-- ⋅ --> b 1 + a 2 ⋅<!-- ⋅ --> b 2 + ⋯<!-- ⋯ -->+ a n ⋅<!-- ⋅ --> b n {\displaystyle {\vec {w}}=a_{1}\cdot {\vec {b_{1}}}+a_{2}\cdot {\vec {b_{2}}}+\cdots +a_{n}\cdot {\vec {b_{n}}}} , כאשר a 1 , a 2 , …<!-- … -->, a n ∈<!-- ∈ --> F {\displaystyle a_{1},a_{2},...,a_{n}\in F} .

הגדרה קואורדינטות לפי בסיס: <p> V {\displaystyle V} מרחב וקטורי מעל F {\displaystyle F} . w ∈<!-- ∈ --> V {\displaystyle w\in V} . קיימת הצגה יחידה מהצורה w = a 1 ⋅<!-- ⋅ --> b 1 + a 2 ⋅<!-- ⋅ --> b 2 + ⋯<!-- ⋯ -->+ a n ⋅<!-- ⋅ --> b n {\displaystyle {\vec {w}}=a_{1}\cdot {\vec {b_{1}}}+a_{2}\cdot {\vec {b_{2}}}+\cdots +a_{n}\cdot {\vec {b_{n}}}} בסיס של V = { b 1 , b 2 , …<!-- … -->, b n } {\displaystyle B=\{{\vec {b_{1}}},{\vec {b_{2}}},...,{\vec {b_{n}}}\}} בסיס של V {\displaystyle V} . מתקיימת ההתאמה (העתקה) הבאה:</p> <div> [w ¯<!-- ¯ -->] B ↔<!-- ↔ --> [a 1 a 2 ⋮<!-- ⋮ --> a n] {\displaystyle {\vec {w}}_{B}\leftrightarrow {\begin{bmatrix}a_{1}\\a_{2}\\\vdots \\a_{n}\end{bmatrix}} </div>

תכונות עיקריות של קואורדינטות לפי בסיס: <p>עבור כל V {\displaystyle V} מרחב וקטורי מעל שדה F {\displaystyle F} , B = { b 1 , b 2 , …<!-- … -->, b n } {\displaystyle B=\{{\vec {b_{1}}},{\vec {b_{2}}},...,{\vec {b_{n}}}\}} מתקיים:</p> <ol style="list-style-type: none">ההתאמה בין וקטור לקואורדינטות הבסיס היא חד חד ערכית ועל. לכל u ∈<!-- ∈ --> V , w ∈<!-- ∈ --> V {\displaystyle u\in V,w\in V} מתקיים [u ¯<!-- ¯ -->] B + [w ¯<!-- ¯ -->] B = [(u + w) ¯<!-- ¯ -->] B {\displaystyle [u]_{B}+[w]_{B}=[(u+w)]_{B}} . לכל u ∈<!-- ∈ --> V , w ∈<!-- ∈ --> V {\displaystyle u\in V,w\in V} מתקיים α<!-- α --> ⋅<!-- ⋅ --> [u ¯<!-- ¯ -->] B = [(α<!-- α --> ⋅<!-- ⋅ --> u) ¯<!-- ¯ -->] B {\displaystyle \alpha \cdot [u]_{B}=[(\alpha \cdot u)]_{B}} .

הגדרה מטריצת מעבר מבסיס B לבסיס C: <p> V {\displaystyle V} מרחב וקטורי ממימד סופי מעל שדה F {\displaystyle F} , B = (b 1 , b 2 , …<!-- … -->, b n) , C = (c 1 , c 2 , …<!-- … -->, c n) {\displaystyle B=(\vec {b_{1}},\vec {b_{2}},...,\vec {b_{n}}),C=(\vec {c_{1}},\vec {c_{2}},...,\vec {c_{n}})} שני בסיסים של V {\displaystyle V} . נסמן:</p> <div> [I] B C = [[b 1] C [b 2] C] …<!-- … --> [b n] C] {\displaystyle [I]_{B}^{C}=\left[[{\vec {b_{1}}}]_{C}\left[{\vec {b_{2}}}\right]_{C}]\ldots \left[{\vec {b_{n}}}\right]_{C}\right]} </div> <p>זו מטריצה n ×<!-- × --> n {\displaystyle n\times n} . העמודה מספר j {\displaystyle j} של [I] B C {\displaystyle [I]_{B}^{C}} היא עמודת קואורדינטות של b j ¯<!-- ¯ --> {\displaystyle {\vec {b_{j}}}} לפי בסיס C {\displaystyle C} .</p> תכונה עיקרית: לכל w ∈<!-- ∈ --> V {\displaystyle w\in V} <div> [I] B C ⋅<!-- ⋅ --> [w ¯<!-- ¯ -->] B = [w ¯<!-- ¯ -->] C {\displaystyle [I]_{B}^{C}\cdot [w]_{B}=[w]_{C}} </div>

תכונות: <p>עבור כל V {\displaystyle V} מרחב וקטורי ממימד סופי מעל שדה F {\displaystyle F} , B = (b 1 , b 2 , …<!-- … -->, b n) , C = (c 1 , c 2 , …<!-- … -->, c n) {\displaystyle B=(\vec {b_{1}},\vec {b_{2}},...,\vec {b_{n}}),C=(\vec {c_{1}},\vec {c_{2}},...,\vec {c_{n}})} שני בסיסים של V {\displaystyle V} מתקיים:</p> <ol style="list-style-type: none">המטריצה [I] B C {\displaystyle [I]_{B}^{C}} היא הפיכה. [I] B B = ([I] B B) −<!-- − --> 1 {\displaystyle [I]_{B}^{B}=[(I)_{B}^{B}]^{-1}} . אם D {\displaystyle D} הוא גם בסיס של V {\displaystyle V} אז מתקיים: [I] B D = [I] B C ⋅<!-- ⋅ --> [I] C D {\displaystyle [I]_{B}^{D}=[I]_{B}^{C}\cdot [I]_{C}^{D}} .
--

הגדרה העתקה ליניארית: <p>יהי V , W {\displaystyle V,W} מרחבים וקטורים מעל שדה F {\displaystyle F} העתקה T : V →<!-- → --> W {\displaystyle T:V\rightarrow W} נקראת ליניארית אם:</p> <ol style="list-style-type: none">לכל u ∈<!-- ∈ --> V , v ∈<!-- ∈ --> V {\displaystyle u\in V,v\in V} מתקיים T (u + v) = T (u) + T (v) {\displaystyle T(u+v)=T(u)+T(v)} . (אדטיביביות) לכל u ∈<!-- ∈ --> V , α<!-- α --> ∈<!-- ∈ --> F {\displaystyle u\in V,\alpha \in F} מתקיים: T (α<!-- α --> ⋅<!-- ⋅ --> v) = α<!-- α --> ⋅<!-- ⋅ --> T (v) {\displaystyle T(\alpha \cdot v)=\alpha \cdot T(v)} . (קומוטטיביות)
--

תכונות מיידידות: <ol style="list-style-type: none">יהיו V , W {\displaystyle V,W} מרחבים וקטורים מעל שדה F {\displaystyle F} . תהי T : V →<!-- → --> W {\displaystyle T:V\rightarrow W} העתקה המקיימת את התכונה הבאה: T (0 u ¯<!-- ¯ -->) = (0 w ¯<!-- ¯ -->) {\displaystyle T({\vec {0_{u}}})=({\vec {0_{w}}})} אזי T (u + v) = T (u) + T (v) {\displaystyle T(u+v)=T(u)+T(v)} לכל u ∈<!-- ∈ --> V , v ∈<!-- ∈ --> V {\displaystyle u\in V,v\in V} . V , M {\displaystyle V,M} מרחבים וקטוריים מעל השדה F {\displaystyle F} . T : V →<!-- → --> W {\displaystyle T:V\rightarrow W} העתקה ליניארית אם ורק אם לכל u , v ∈<!-- ∈ --> V , α<!-- α --> ∈<!-- ∈ --> F {\displaystyle u,v\in V,\alpha \in F} מתקיים T (u + α<!-- α --> v) = T (u) + α<!-- α --> T (v) {\displaystyle T(u+\alpha v)=T(u)+\alpha T(v)} .

טענה: V , M {\displaystyle V,M} מרחבים וקטורים מעל שדה F {\displaystyle F} , T : V →<!-- → --> W {\displaystyle T:V\rightarrow W} ליניארית. אם T (v 1) , T (v 2) , …<!-- … -->, T (v n) {\displaystyle T({\vec {v_{1}}}),T({\vec {v_{2}}}),...,T({\vec {v_{n}}})} בלתי תלויים ליניארית ב- W {\displaystyle W} אז: v 1 ¯<!-- ¯ --> , v 2 ¯<!-- ¯ --> , …<!-- … -->, v n ¯<!-- ¯ --> {\displaystyle {\vec {v_{1}}},{\vec {v_{2}}},...,{\vec {v_{n}}}} בלתי תלויים ליניארית ב- V {\displaystyle V} .

טענה: V , M {\displaystyle V,M} מרחבים וקטורים מעל שדה F {\displaystyle F} , T : V →<!-- → --> W {\displaystyle T:V\rightarrow W} ליניארית. אם T (v 1) , T (v 2) , …<!-- … -->, T (v n) {\displaystyle T({\vec {v_{1}}}),T({\vec {v_{2}}}),...,T({\vec {v_{n}}})} בלתי תלויים ליניארית ב- W {\displaystyle W} אז: v 1 ¯<!-- ¯ --> , v 2 ¯<!-- ¯ --> , …<!-- … -->, v n ¯<!-- ¯ --> {\displaystyle {\vec {v_{1}}},{\vec {v_{2}}},...,{\vec {v_{n}}}} בלתי תלויים ליניארית ב- V {\displaystyle V} .

משפט הממדים:

משפט המימדים: V , W {\displaystyle V,W} מרחבים וקטורים מימימד סופי מעל שדה F {\displaystyle F} , T : V →<!-- → --> W {\displaystyle T:V\rightarrow W} העתקה ליניארית אזי: <div> dim ⁡<!-- ⁡ --> (ker ⁡<!-- ⁡ --> T) + dim ⁡<!-- ⁡ --> (Im ⁡<!-- ⁡ --> T) = dim ⁡<!-- ⁡ --> V {\displaystyle \dim(\ker T)+\dim(\operatorname {Im} T)=\dim V} </div>
--

טענה (אחת מהמשקנות החשובות של משפט המימדים): V , W {\displaystyle V,W} מרחבים וקטורים מעל שדה F {\displaystyle F} , (סופי) dim ⁡<!-- ⁡ --> V + dim ⁡<!-- ⁡ --> W = n {\displaystyle \dim V+\dim W=n} . העתקה ליניארית אזי: T : V →<!-- → --> W {\displaystyle T:V\rightarrow W} חח"ע אם ורק אם T {\displaystyle T} יעילי.

טענה: T : V →<!-- → --> W {\displaystyle T:V\rightarrow W} העתקה ליניארית, V {\displaystyle V} מימד סופי. חח"ע אם ורק אם T {\displaystyle T} יעילי אם ורק אם V {\displaystyle V} לא מימד סופי, הטענה לא נכונה. <p>יהי V {\displaystyle V} מרחב סדורת ממשיית [a 1 , a 2 , …<!-- … -->] {\displaystyle [a_{1},a_{2},...]} a i ∈<!-- ∈ --> R {\displaystyle a_{i}\in \mathbb {R} } </p>

טענה: V , W {\displaystyle V,W} מרחבים וקטוריים מעל שדה F {\displaystyle F} , V {\displaystyle V} מימד סופי, dim ⁡<!-- ⁡ --> V < dim ⁡<!-- ⁡ --> W {\displaystyle \dim V<\dim W} העתקה ליניארית. אזי T {\displaystyle T} לא יעילי.

טענה: V , W {\displaystyle V,W} מרחבים וקטוריים מעל שדה F {\displaystyle F} , W {\displaystyle W} מימד סופי, dim ⁡<!-- ⁡ --> V > dim ⁡<!-- ⁡ --> W {\displaystyle \dim V>\dim W} העתקה ליניארית. אזי T {\displaystyle T} לא חח"ע.
--

טענה: V , W {\displaystyle V,W} מרחבים וקטורים מעל שדה F {\displaystyle F} , B = { b 1 , b 2 , …<!-- … -->, b n } {\displaystyle B=\{{\vec {b_{1}}},{\vec {b_{2}}},...,{\vec {b_{n}}}\}} בסיס ל- V {\displaystyle V} , w 1 ¯<!-- ¯ --> , w 2 ¯<!-- ¯ --> , …<!-- … -->, w n ¯<!-- ¯ --> ∈<!-- ∈ --> W {\displaystyle {\vec {w_{1}}},{\vec {w_{2}}},...,{\vec {w_{n}}}}\in W} אזי קיימת העתקה ליניארית יחידה T : V →<!-- → --> W {\displaystyle T:V\rightarrow W} כך ש: T (b i ¯<!-- ¯ -->) = w i ¯<!-- ¯ --> {\displaystyle T({\vec {b_{i}}})={\vec {w_{i}}}} לכל 1 ≤<!-- ≤ --> i ≤<!-- ≤ --> n {\displaystyle 1\leq i\leq n} .

פעולות על העתקות ליניאריות:

 V , W {\displaystyle V,W} מרחבים וקטורים מעל השדה F {\displaystyle F} . S : V →<!-- → --> W {\displaystyle S:V\rightarrow W} , T : V →<!-- → --> W {\displaystyle T:V\rightarrow W} העתקות ליניאריות. <p>הגדרת סכום של S {\displaystyle S} ו- T {\displaystyle T} : לכל u ∈<!-- ∈ --> V {\displaystyle u\in V} </p> <div> T + S : V →<!-- → --> W (T + S) (u) = T (u) + S (u) {\displaystyle T+S:V\rightarrow W\\(T+S)(u)=T(u)+S(u)} </div> <p>הגדרת כפל בסקלר: לכל α<!-- α --> ∈<!-- ∈ --> F {\displaystyle \alpha \in F} </p> <div> α<!-- α --> ⋅<!-- ⋅ --> (T + S) : V →<!-- → --> W (α<!-- α --> T) (u) = α<!-- α --> ⋅<!-- ⋅ --> T (u) {\displaystyle \alpha \cdot (T+S):V\rightarrow W\\(\alpha T)(u)=\alpha \cdot T(u)} </div>

טענה: S + T {\displaystyle S+T} היא העתקה ליניארית.
טענה: α<!-- α --> ⋅<!-- ⋅ --> T {\displaystyle \alpha \cdot T} היא העתקה ליניארית.
הגדרה: קבוצת כל העתקות הליניאריות מ- V {\displaystyle V} ל- W {\displaystyle W} מסומנת בדרך כלל ב- Hom F (V , W) {\displaystyle \operatorname {Hom} _{F}(V,W)} או L F (V , W) {\displaystyle L_{F}(V,W)} .

טענה: Hom F (V , W) {\displaystyle \operatorname {Hom} _{F}(V,W)} מרחב וקטורי מעל שדה F {\displaystyle F} , ביחס לפעולות חיבור וכפל בסקלר שהגדרנו.

הרכבת העתקות ליניאריות:

הגדרה: V , W {\displaystyle V,W} מרחבים וקטורים מעל שדה F {\displaystyle F} <div> U T V S W (T : U →<!-- → --> W S : V →<!-- → --> W) {\displaystyle {\begin{matrix}U&{\overset {T}{\rightarrow }}&V\\&{\underset {S}{\rightarrow }}&W\end{matrix}}} </div> <p>ליניאריות</p> <div> S ⋅<!-- ⋅ --> T (u) = S (T (u)) {\displaystyle S\cdot T(u)=S(T(u))} </div> <div> S ∘<!-- ∘ --> T : U →<!-- → --> W {\displaystyle S\circ T:U\rightarrow W} </div>
--

טענה: ההרכבה

S
∘
T

{\displaystyle S\circ T}

 היא הרכבה ליניארית עבור

S
,
T

{\displaystyle S,T}

 העתקה ליניארית.

מטריצה מייצגת של העתקה ליניארית:

הגדרה: תחא U , W {\displaystyle U,W} מרחבים וקטוריים מעל שדה F {\displaystyle F} . B = { b 1 , b 2 , …<!-- … -->, b n } {\displaystyle B=\{{\vec {b_{1}}},{\vec {b_{2}}},...,{\vec {b_{n}}}\}} בסיס ל- V {\displaystyle V} , C = { c 1 , c 2 , …<!-- … -->, c k } {\displaystyle C=\{{\vec {c_{1}}},{\vec {c_{2}}},...,{\vec {c_{k}}}\}} בסיס ל- W {\displaystyle W} . העתקה ליניארית. <div> [T] B C = [[T (b 1) ¯<!-- ¯ -->] C [T (b 2) ¯<!-- ¯ -->] C] …<!-- … --> [[T (b n) ¯<!-- ¯ -->] C] {\displaystyle [T]_{C}^{B}=\left[[{\vec {T({\vec {b_{1}}})}}]_{C}\left[{\vec {T({\vec {b_{2}}})}}\right]_{C}]\ldots \left[{\vec {T({\vec {b_{n}}})}}\right]_{C}\right]} </div> <p>נקראת מטריצה מייצגת של העתקה T {\displaystyle T} בסיסים B , C {\displaystyle B,C} . העמודה מספר j {\displaystyle j} של [T] B C {\displaystyle [T]_{B}^{C}} היא עמודת קואורדינטות שך b j ¯<!-- ¯ --> {\displaystyle {\vec {b_{j}}}} לפי בסיס C {\displaystyle C} . [T] B C {\displaystyle [T]_{B}^{C}} היא מטריצה היא מטריצה k ×<!-- × --> n {\displaystyle k\times n} כאשר:</p> <div> dim ⁡<!-- ⁡ --> (V) = n dim ⁡<!-- ⁡ --> (W) = k {\displaystyle \dim(V)=n\\dim(W)=k} </div>

תכונה עיקרית: לכל v ∈<!-- ∈ --> V {\displaystyle v\in V} מתקיים: [T] B C ⋅<!-- ⋅ --> [v ¯<!-- ¯ -->] B = [T (v) ¯<!-- ¯ -->] C {\displaystyle [T]_{C}^{B}\cdot [v]_{B}=[T(v)]_{C}}
--

קשר בין תכונה עיקרית לבין מטריצת מעבר בין בסיסים: יהי I : V →<!-- → --> V {\displaystyle I:V\rightarrow V} העתקה זהות המוגדרת כך: לכל v ∈<!-- ∈ --> V {\displaystyle v\in V} מתקיים I (v) = v {\displaystyle I(v)=v} . כאשר B = { b 1 , b 2 , …<!-- … -->, b n } {\displaystyle B=\{{\vec {b_{1}}},{\vec {b_{2}}},...,{\vec {b_{n}}}\}} בסיסים ל- V {\displaystyle V} . אזי מתקיים: <div> [I] B B = [v ¯<!-- ¯ -->] B {\displaystyle [I]_{B}^{B}=[v]_{B}} </div>
--

הערבה: יהי U 1 , U 2 , …<!-- … -->, U n , …<!-- … -->, U m , …<!-- … -->, U m −<!-- − --> 1 →<!-- → --> U m {\displaystyle U_{1},U_{2},...,U_{n},...,U_{m},...,U_{m-1}\rightarrow U_{m}} ובס B 1 , B 2 , …<!-- … -->, B n , …<!-- … -->, B m , …<!-- … -->, B m −<!-- − --> 1 , B m {\displaystyle B_{1},B_{2},...,B_{n},...,B_{m},...,B_{m-1},B_{m}} בסיס ל- U i {\displaystyle U_{i}} .
 [T 1 ∘<!-- ∘ --> T 2 ∘<!-- ∘ --> …<!-- … --> ∘<!-- ∘ --> T n] U 1 U 2 …<!-- … --> U n = [T 1] U 1 U 2 ⋅<!-- ⋅ --> [T 2] U 2 U 3 ⋅<!-- ⋅ --> …<!-- … --> ⋅<!-- ⋅ --> [T n] U n U n + 1 {\displaystyle [T_{1}\circ T_{2}\circ \ldots \circ T_{n}]_{U_{1}U_{2}\ldots U_{n}}=[T_{1}]_{U_{1}U_{2}}\cdot [T_{2}]_{U_{2}U_{3}}\cdot \ldots \cdot [T_{n}]_{U_{n}U_{n+1}}}

נוסחה: יהי B = { b 1 , b 2 , …<!-- … -->, b n } {\displaystyle B=\{{\vec {b_{1}}},{\vec {b_{2}}},...,{\vec {b_{n}}}\}} בסיס ב- F n {\displaystyle \mathbb {F} ^{n}} , C = { c 1 , c 2 , …<!-- … -->, c k } {\displaystyle C=\{{\vec {c_{1}}},{\vec {c_{2}}},...,{\vec {c_{k}}}\}} בסיס ב- F

² **תזכורת:** מטריצה אלכסונית היא מטריצה של כל רכיבה שווים ל-0 מלבד האלכסון הראשי שלה, כלומר, במטריצה האלכסונית A כל $a_{ij} = 0 \in A$ לכל $i \neq j$.

הגדרה: יהי V מרחב וקטורי, מימד סופי, מעל שדה \mathbb{F} , $T: V \rightarrow V$ העתקה ליניארית, λ ערך עצמי של העתקה ליניארית T .
 $a(\lambda) -$ יסמן את הריבוי האלגברי של λ .
 $g(\lambda) -$ יסמן את הריבוי הגאומטרי של λ .
הערה: $a(\lambda), g(\lambda) \in \mathbb{N}$

טענה: יהי V מרחב וקטורי, מימד סופי, מעל שדה \mathbb{F} , $T: V \rightarrow V$ העתקה ליניארית, λ ערך עצמי של העתקה ליניארית T . מתקיים:
 $1 \leq g(\lambda) \leq a(\lambda)$

משפט: יהי V מרחב וקטורי מימד סופי מעל שדה \mathbb{C} , $T: V \rightarrow V$ העתקה ליניארית אזי לכסינה (זאת אומרת קיים בסיס ל- V המורכב מהווקטורים עצמיים של T) אם ורק אם עבור כל ערך עצמי λ של T מתקיים:
 $g(\lambda) = a(\lambda)$

צורה קנונית של ג'ורדן:
הגדרה: צורה קנונית של ג'ורדן: יהי A מטריצה $n \times n$ מעל \mathbb{C} .
$$J = \begin{bmatrix} [B_1] & & 0 \\ & [B_2] & \\ 0 & & \ddots & \\ & & & [B_k] \end{bmatrix}$$
$$B_i = \begin{bmatrix} \lambda & 1 & 0 & \dots & 0 & 0 \\ 0 & \lambda & 1 & \dots & 0 & 0 \\ 0 & 0 & \lambda & 1 & 0 & 0 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & 0 & \lambda & 1 \\ 0 & 0 & 0 & \dots & 0 & \lambda \end{bmatrix}$$

כל מטריצה A דומה ל- J מסיימת. כלומר $A = P \cdot J \cdot P^{-1}$

משפט: המטריצות A ו- B דומות אם ורק אם יש להן אותה צורת ג'ורדן.

משפט: קוילי-המילטון:
משפט: יהי A מטריצה $n \times n$, $f_A(x)$ הפולינום האופייני של A . אז $f_A(A) = 0$.
טענה: עבור A יהי מטריצה $C \in M_{k \times m}(\mathbb{F})$, אם עבור כל $\vec{v} \in \mathbb{F}_{\text{col}}^n$ מתקיים $C \cdot \vec{v} = 0$ אז $C = 0_{k \times m}$.
טענה: עבור B , יהי $X \in M_{k \times k}(\mathbb{F})$, $Y \in M_{m \times m}(\mathbb{F})$, $Z \in M_{k \times m}(\mathbb{F})$.
$$\det \left(\begin{bmatrix} X & Z \\ 0_{m \times k} & Y \end{bmatrix} \right) = \det(X) \cdot \det(Y)$$

טענה: עבור C :

הפולינום האופייני (characteristic polynomial):
הגדרה: תהי A , מטריצה $n \times n$. וגם I מטריצת היחידה $n \times n$, הפולינום האופייני מוגדר באופן הבא:
$$X_A(x) = \det(x \cdot I - A) = \det \begin{pmatrix} x - a_{11} & -a_{12} & \dots & -a_{1n} \\ -a_{21} & x - a_{22} & \dots & -a_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ -a_{n1} & -a_{n2} & \dots & x - a_{nn} \end{pmatrix}$$

הגדרה: ריבוי (ריבוב) של השורש של הפולינום בהנחה ש: $a_i \neq a_j$. הריבוי של a_i הוא k_i .

משפט בינוי: $0 \neq p(a) = q(x) \cdot g(x) \cdot (x - a)$.

הגדרה: ריבוי אלגברי: יהי A מטריצה $n \times n$ מעל \mathbb{C} , $X_A(x) = \det(x \cdot I - A)$. הריבוי האלגברי של הערך העצמי של λ (של A). הוא הריבוי של λ כשורש של $X_A(x)$.

מסקנה: מכללת הערכים העצמיים בהתחשב בריבויים האלגבריים שלהם היא:
 $(-1)^n \det(A) = (-1)^{\sum_{i=1}^m k_i} (\lambda_1)^{k_1} \cdot (\lambda_2)^{k_2} \cdot (\lambda_3)^{k_3} \cdot \dots \cdot (\lambda_m)^{k_m}$

מסקנה: עקבה של המטריצה:
 $\text{Trace}(A) = k_1 \cdot \lambda_1 + k_2 \cdot \lambda_2 + \dots + k_m \cdot \lambda_m$

משפט: אם A, B מטריצות דומות אז ל- $X_A(x) = X_B(x)$.

מסקנה: יהי A, B מטריצות דומות. λ הוא ערך עצמי של A אם ורק אם λ הוא ערך עצמי של B .

הגדרה (הפולינום האופייני של העתקה T): יהי V מרחב וקטורי מימד סופי, מעל שדה \mathbb{F} , $T: V \rightarrow V$ העתקה ליניארית. $B = \{\vec{b}_1, \vec{b}_2, \dots, \vec{b}_n\}$ בסיס ל- V . הפולינום האופייני של העתקה T :
 $X_T(x) = \det(x \cdot I - [T]_B^B)$

הגדרה מרחב עצמי: יהי V מרחב וקטורי ממימד סופי, מעל שדה \mathbb{F} , $T: V \rightarrow V$ העתקה ליניארית. לכל λ , נגדיר:
 $V_\lambda = \{\vec{v} \in V \mid T(\vec{v}) = \lambda \vec{v}\}$

משפט: אם λ , הוא לא ערך עצמי של T , אז $V_\lambda = \{\vec{0}\}$.

משפט: אם λ הוא ערך עצמי של T , V_λ היא קבוצת כל הווקטורים העצמיים השייכים לערך עצמי λ , וגם $\vec{0}$.

משפט: V_λ מהווה תת מרחב ב- V .

הגדרה: אם λ , הוא ערך עצמי של T , המספר $\dim V_\lambda$

הגדרה: הריבוי הגאומטרי של ערך עצמי: יהי V מרחב וקטורי, מימד סופי, מעל שדה \mathbb{F} , $T: V \rightarrow V$ העתקה ליניארית. אם λ , הוא ערך עצמי של T , המספר $\dim V_\lambda$ נקרא "הריבוי הגאומטרי" של λ .

טענה: יהי V מרחב וקטורי, מימד סופי, מעל שדה \mathbb{F} , $T: V \rightarrow V$ העתקה ליניארית, $\lambda \neq \mu$. אז $V_\lambda \cap V_\mu = \{\vec{0}\}$.

$$\det \begin{pmatrix} x & 0 & 0 & \dots & 0 & -a_0 \\ -1 & x & 0 & \dots & 0 & -a_1 \\ 0 & -1 & x & \dots & 0 & -a_2 \\ 0 & 0 & -1 & \dots & 0 & -a_3 \\ \vdots & \vdots & \vdots & \ddots & \vdots & \vdots \\ 0 & 0 & 0 & \dots & x & -a_{k-1} \\ 0 & 0 & 0 & \dots & -1 & x - a_k \end{pmatrix} = x^k - a_{k-1} \cdot x^{k-1} - a_{k-2} \cdot x^{k-2} - \dots - a_1 \cdot x - a_0$$

מרחב מכפלה פנימית.
מרחב וקטורי שיש בו מכפלה פנימית
הגדרה מרחב מכפלה פנימית: יהי V מרחב וקטורי מעל שדה \mathbb{F} , כאשר \mathbb{F} הוא \mathbb{R} או \mathbb{C} .
 φ פונקציה $\varphi: V \times V \rightarrow \mathbb{F}$ נקראת "מכפלה פנימית" (או מכפלה סקלרית) אם מתקיימות התכונות הבאות:
1. $(\vec{u} + \vec{v}, \vec{w}) = (\vec{u}, \vec{w}) + (\vec{v}, \vec{w})$
2. $(\alpha \vec{v}, \vec{w}) = \alpha \cdot (\vec{v}, \vec{w})$
3. $(\vec{v}, \vec{w}) = \overline{(\vec{w}, \vec{v})}$
4. $(\vec{u}, \vec{u}) \geq 0$, $(\vec{u}, \vec{u}) = 0$ אם ורק אם $\vec{u} = \vec{0}$.

תכונות מידיות:
1. $(\vec{u}, \vec{v} + \vec{w}) = (\vec{u}, \vec{v}) + (\vec{u}, \vec{w})$
2. $(\vec{v}, \alpha \cdot \vec{w}) = \alpha \cdot (\vec{v}, \vec{w})$
3. $(\vec{0}, \vec{u}) = 0$

נורמה:
הגדרה נורמה: יהי V מרחב מכפלה פנימית. נורמה של V היא:
 $\|\vec{u}\| = \sqrt{(\vec{u}, \vec{u})}$

תכונות מידיות:
1. $\|\vec{u}\| \geq 0$
2. $\|\vec{u}\| = 0$ אם ורק אם $\vec{u} = \vec{0}$
3. $\|\alpha \cdot \vec{v}\| = |\alpha| \cdot \|\vec{v}\|$

אי-שוויון קושי-שוורץ:
הגדרה: יהי V מרחב מכפלה פנימית \mathbb{C} . לכל $\vec{u}, \vec{v} \in V$, מתקיים: $|\langle \vec{u}, \vec{v} \rangle| \leq \|\vec{u}\| \cdot \|\vec{v}\|$.

זוויות בין וקטורים:
הגדרה זווית בין וקטורים: יהי V מרחב מכפלה וקטורי מעל שדה \mathbb{R} . אם $\vec{0} \neq \vec{u}, \vec{v} \neq \vec{0}$, הזווית בין \vec{u} ו- \vec{v} היא θ , כך ש: $0 \leq \theta \leq \pi$

$$\cos \theta = \frac{(\vec{u}, \vec{v})}{\|\vec{u}\| \cdot \|\vec{v}\|}$$

הגדרה אורתוגונליים: יהי V מרחב מכפלה וקטורי מעל שדה \mathbb{R} , $\vec{u}, \vec{v} \in V$, נקראים אורתוגונליים (נצבים, מאונכים) אם $(\vec{u}, \vec{v}) = 0$.
על פי ההגדרה הזאת $\vec{0}$ אורתוגונלי לכל וקטור ב- V .

משפט אי-שוויון המשולש: יהי V מרחב מכפלה וקטורי מעל שדה \mathbb{R} , $\vec{u}, \vec{v} \in V$, אז:
 $\|\vec{u} + \vec{v}\| \leq \|\vec{u}\| + \|\vec{v}\|$

הגדרה: משוואה כללית (קנונית) של ישר במישור \mathbb{R}^2 :
 $Ax + By + C = 0$

הגדרה: משוואות מישור קנונית ב- \mathbb{R}^3 הוא
 $Ax + By + Cz + D = 0$

טענה: יהי V מרחב מכפלה וקטורי מעל שדה \mathbb{F} . $\vec{v}_1, \vec{v}_2, \dots, \vec{v}_n$ כן ש: $\vec{v}_i \neq \vec{0}$, לכל i , $1 \leq i \leq n$.
1. $(\vec{v}_i, \vec{v}_j) = 0$, לכל i, j אזי הווקטורים $\vec{v}_1, \vec{v}_2, \dots, \vec{v}_n$ בלתי תלויים ליניארית.

בסיס אורתונלי, ובסיס אורתונרמלי
הגדרה בסיס אורתונלי: יהי V מרחב מכפלה וקטורי מעל שדה \mathbb{R} או \mathbb{C} מימד סופי. בסיס $\{\vec{b}_1, \vec{b}_2, \dots, \vec{b}_n\}$ של V נקרא בסיס אורתונלי אם $(\vec{b}_i, \vec{b}_j) = 0$, לכל i, j כך ש $i \neq j$.

הגדרה בסיס אורתונרמלי: יהי V מרחב מכפלה וקטורי מעל שדה \mathbb{R} או \mathbb{C} מימד סופי. $B = \{\vec{b}_1, \vec{b}_2, \dots, \vec{b}_n\}$ בסיס אורתונלי של V אם $\|\vec{b}_i\| = 1$, אז הבסיס B נקרא בסיס אורתונרמלי.

ההליך אורתונליזציה של גרם-שמידט:
משפט תהליך גרם-שמידט: יהי $\vec{a}_1, \vec{a}_2, \dots, \vec{a}_n \in V$ בלתי תלויים ליניארית. אז קיימים $\vec{b}_1, \vec{b}_2, \dots, \vec{b}_n \in V$ כך ש:
 $(\vec{b}_i, \vec{b}_j) = 0$, לכל $i \neq j$.
 $\text{Span}(\vec{b}_1, \vec{b}_2, \dots, \vec{b}_k) = \text{Span}(\vec{a}_1, \vec{a}_2, \dots, \vec{a}_k)$, לכל $k, 1 \leq k \leq n$.

הגדרה: יהי $\vec{a}, \vec{b} \in \mathbb{R}$ כך ש: $\vec{b} \neq \vec{0}$. נסמן את ההיטל של וקטור \vec{a} על וקטור \vec{b} :
$$\text{proj}_{\vec{b}} \vec{a} = \frac{(\vec{a}, \vec{b})}{(\vec{b}, \vec{b})} \cdot \vec{b}$$

טענה: ההיטל $\vec{b} = \frac{(\vec{a}, \vec{b})}{(\vec{b}, \vec{b})} \cdot \vec{b}$ שומר על מכפלה פנימית, זאת אומרת:
 $(\vec{b}, \text{proj}_{\vec{b}} \vec{a}) = (\vec{b}, \vec{a})$

מסקנה: במרחב מכפלה פנימית מממד סופי קיים בסיס אורתונרמלי.

משלים אורתונלי, משלים גרם:
הגדרה: יהי V מרחב מכפלה פנימית, W תת מרחב ב- V . המשלים האורתונלי של W מוגדר כך:
 $W^\perp = \{\vec{v} \in V \mid (\vec{v}, \vec{w}) = 0\}$

טענה: W^\perp הוא תת מרחב ב- V .

הגדרה שכיס ישר: יהי V מרחב וקטורי מעל שדה \mathbb{F} , U_1, U_2 תתי מרחבים ב- V . אומרים ש:

$U_1 \oplus U_2 = V$	אם
$U_1 + U_2 = V$ $U_1 + U_2 = \{\vec{u}_1 + \vec{u}_2 \vec{u}_1 \in U_1, \vec{u}_2 \in U_2\}$	וגם
$U_1 \cap U_2 = \{\vec{0}\}$	
<p><u>טענה:</u> יהי V מרחב מכפלה פנימית מממד סופי, W תת מרחב ב-V, אזי:</p> $W \oplus W^\perp = V$	
<p><u>טענה:</u> יהי V מרחב מכפלה וקטורי ממד סופי מעל שדה F. תת-מרחב ב-V אז:</p> $(W^\perp)^\perp = W$	

<p>הגדרה: הטלה מאונכת (Orthogonal projection).</p> <p><u>הגדרה:</u> יהי V מרחב מכפלה פנימית ממד סופי, W תת מרחב ב-V. קיימת העתקה ליניארית יחידה $P_W: V \rightarrow V$ שמקיימת את התכונות הבאות:</p> <ol style="list-style-type: none"> $\ker(P_W) = W^\perp$. $\text{Im}(P_W) = W$. לכל $\vec{w} \in W$ מתקיים $P_W(\vec{w}) = \vec{w}$. $P_W \circ P_W = P_W$ (כלומר $P_W^2 = P_W$). 	
<p><u>שיטת חריבושים הפותחים:</u> יהי $A \in M_{n \times n}(\mathbb{R})$, $\vec{x}, \vec{b} \in \mathbb{R}^n$ למשוואה הבאה:</p> $A \cdot \vec{x} = \vec{b}$ <p>יש פתרון רק כאשר: $\vec{b} \in \text{col}(A)$</p>	

<p><u>איומורפיזם בברחבי מכפלה פנימית.</u></p> <p><u>הגדרה:</u> יהי V, W מרחבי מכפלה פנימית מעל \mathbb{F}, כאשר $\mathbb{F} = \mathbb{C}$ או $\mathbb{F} = \mathbb{R}$ או $T: U \rightarrow V$ איזומורפיזם מרחבי מכפלה פנימית אם:</p> <ol style="list-style-type: none"> T ליניארית. T חת"י. T על. לכל $\vec{u}_1, \vec{u}_2 \in V, T(\vec{u}_1), T(\vec{u}_2) \in V$, מתקיים: $\langle T(\vec{u}_1), T(\vec{u}_2) \rangle_V = \langle \vec{u}_1, \vec{u}_2 \rangle_U$. 	
<p><u>טענה:</u> יהי V מרחב מכפלה פנימית מעל $C \in \mathbb{R}$ או \mathbb{R}, $\dim V = n$ אזי איזומורפיזם ל-\mathbb{C}^n או \mathbb{R}^n (בהתאמה) עם מכפלה סטנדרטית.</p>	
<p><u>משפט:</u> יהי $A \in M_{n \times n}(\mathbb{R})$, לכל $\vec{x}, \vec{y} \in \mathbb{R}_{col}^n$ מתקיים:</p> $\langle A \cdot \vec{x}, \vec{y} \rangle = \langle \vec{x}, A^T \cdot \vec{y} \rangle$	
<p><u>משפט:</u> יהי $A \in M_{n \times n}(\mathbb{R})$, מטריצה משוכלפת (כלומר $A^T = A$) אזי לכל לכל $\vec{x}, \vec{y} \in \mathbb{R}_{col}^n$ מתקיים:</p> $\langle A \cdot \vec{x}, \vec{y} \rangle = \langle \vec{x}, A \cdot \vec{y} \rangle$	
<p><u>משפט:</u> יהי $A \in M_{n \times n}(\mathbb{R})$, מטריצה משוכלפת (כלומר $A^T = A$), λ הוא ערך עצמי של A, אזי: $\lambda \in \mathbb{R}$.</p>	
<p><u>משפט:</u> יהי $A \in M_{n \times n}(\mathbb{R})$, אם $A \cdot \vec{x} = \lambda \cdot \vec{x}, A \cdot \vec{y} = \mu \cdot \vec{y}$ לכל $\lambda \neq \mu, \vec{y} \neq \vec{0}, \vec{x} \neq \vec{0}$ אז: $\langle \vec{x}, \vec{y} \rangle = 0$.</p>	

<p><u>משפט ספקטרלי:</u></p> <p>משפט: יהי $A \in M_{n \times n}(\mathbb{R}), A = A^T$, אז קיימת מטריצה $D \in M_{n \times n}(\mathbb{R})$ אלכסונית, ומטריצה $D \in M_{n \times n}(\mathbb{R})$ אורתוגונלית כך ש:</p> $A = P \cdot D \cdot P^T$	
--	--

<p>העתקה צמודה והעתקה צמודה לעצמה:</p> <p><u>הגדרה העתקה צמודה:</u> יהי V מרחב מכפלה פנימית מממד סופי מעל \mathbb{R}, תהי $T: V \rightarrow V$ העתקה ליניארית. העתקה צמודה ל-T, תסומן T^*, ומוגדרת כך:</p> $T^*: V \rightarrow V$ <p>כך שכל $\vec{u}, \vec{v} \in V$ מתקיים:</p> $\langle T(\vec{u}), \vec{v} \rangle = \langle \vec{u}, T^*(\vec{v}) \rangle$	
--	--

<p><u>הגדרה:</u> העתקה T נקראת צמודה לעצמה אם $T = T^*$. זאת אומרת:</p> $\langle T(\vec{u}), \vec{v} \rangle = \langle \vec{u}, T(\vec{v}) \rangle$ <p>לכל $\vec{u}, \vec{v} \in V$</p>	
--	--

<p><u>משפט:</u> יהי $B = \{\vec{b}_1, \vec{b}_2, \dots, \vec{b}_n\}$ בסיס אורתונורמלי ל-V, ו-$T: V \rightarrow V$ העתקה ליניארית כאשר T^*, העתקה צמודה. מתקיים:</p> $[T^*]_B^B = ([T]_B^B)^T$ <p>העתקה צמודה לעצמה המיוצגת על ידי מטריצה סימטרית לכל בסיס אורתונורמלי.</p>	
--	--

<p>העתקה אורתונגלית, ומטריצה אורתונגלית:</p> <p><u>הגדרה העתקה אורתונגלית:</u> יהי V מרחב וקטורי מממד סופי, מעל שדה \mathbb{R}. העתקה ליניארית $T: V \rightarrow V$ נקראת אורתונגלית אם לכל $\vec{u}, \vec{v} \in V$ מתקיים:</p> $\langle T(\vec{u}), T(\vec{v}) \rangle = \langle \vec{u}, \vec{v} \rangle$	
--	--

<p><u>הערות:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> העתקה אורתונגלית שומרת על הנורמה של הווקטורים. העתקה אורתונגלית שומרת על המרחקים הין הווקטורים. העתקה אורתונגלית שומרת על הזוויות של הווקטורים. 	
--	--

<p><u>משפט:</u> יהי T, העתקה אורתונגלית. לכל $\vec{u} \in V$ מתקיים: $\ T(\vec{u})\ = \ \vec{u}\$.</p>	
<p>טענה: $\langle \vec{u}, \vec{v} \rangle = \langle T(\vec{u}), T(\vec{v}) \rangle$ אם ורק אם $\ \vec{w}\ = \ T(\vec{w})\$ לכל $\vec{w}, \vec{u}, \vec{v} \in V$.</p>	
<p><u>הגדרה מטריצה אורתונגלית:</u> יהי $A \in M_{n \times n}(\mathbb{R})$ נקראת מטריצה אורתונגלית אם $A^T \cdot A = I$ (במילים אחרות $A^{-1} = A^T$).</p>	

<p><u>משפט:</u> העתקה אורתונגלית מיוצגת על ידי העתקה אורתונגלית על ידי מטריצה אורתונגלית בכל בסיס אורתונגלי.</p>	
--	--

<p><u>משפט:</u> יהי $T: V \rightarrow V$ העתקה אורתונגלית, $B = \{\vec{b}_1, \vec{b}_2, \dots, \vec{b}_n\}$ בסיס אורתונגלי ל-V, אזי המטריצה $[T]_B^B$ היא מטריצה אורתונגלית.</p>	
--	--

<p><u>משפט:</u> אם T העתקה אורתונגלית ו-λ הוא ערך עצמי של T, אזי $\lambda = 1$.</p>	
---	--